

JÁSZAPÁTI ÉS VIDÉKE.

Társadalmi és közgazdasági hetilap. — Megjelenik minden vasárnap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre	8 kor.
Fél évre	4 ..
Negyed évre	2 ..

Felelős szerkesztő:
ifj. Imrik József.
Telefon-szám: 9.

Egyes szám ára 20 fillér.
Nyilttér soronként 40 fill.
Kéziratokat vissza nem adunk.

Népoktatásunk jövője.

A kulturélet első feltétele a népnevelés. Oktatás és ezzel összefüggő hasznos ismeretek nélkül sem közgazdasági tevékenység s ezzel vagyonsodás, sem politikai jogok élvezete s ezzel önkormányzás nem lehet tökéletes, mert a népnek a papiron megadott jogok mindaddig csak papiron maradnak s a népek azok tökéletes élvezetébe nem lépnek, míg a nevelés őket arra képessé nem teszi. A jog fejlődésével a nevelés fejlődésének párhuzamban kell haladnia, hogy a nép a maga szabadságát és jogait önmaga, embertársai és az állam javára felhasználni képes legyen.

Nem óhaj már, hanem követelés ma, hogy a nép széles rétegei, az ország minden polgára, az állami és közéleti élet kormányzásában részt vegyen. Természetes tehát az a követelés is, hogy az állam minden polgárát e kulturföladatra rá kell nevelni. E nélkül az egyeduralkodók abszolutizmusa szélesebb mederbe terelve mindaddig él, míg a nép a nevelés által a felvilágo-

sodás, az intellektuális képesség oly birtokába nem jut, hogy sorsának összefüggését az egyetemével megérteni, átérezni és intézni képes.

De nem csak a szabadság és jog kiterjesztése, hanem az állam ereje is követeli a kultúra széles terjedését, mert hatalmát csak a polgárok értelmi képességében találhatja fel.

Minden apró polgárnak meg van ahhoz a joga, hogy nevelésben, oktatásban részesüljön, mert az állam minden polgárától nemcsak elvárja, de meg is követeli, hogy az államélet fenntartásánál és céljainak, a minél több ember boldogságának előmozdításánál közremunkáljon. Ha pedig ez így van, amint hogy kétségtelenül így van, követelheti a kis polgár, hogy eme feladatra képessé is tegyék.

Vajjon gondoskodás történik-e, hogy minden gyermek oktatásban és nevelésben részesüljön? Tudjuk, hogy nem!

Vagy elég az, hogy a szülők, állásuk, vagyoni viszonyaiknak megfelelően, gyermekeik neveléséről gondoskodjanak s a szegényt semmi nevelés,

oktatás, értelmi és erkölcsi kifejlődésének lehetősége se illesse meg? A legretentőbb igazságtalanság rejlik abban, hogy egyik gyermeknek meg van adva a lehetőség, hogy testi és lelki erejét, tehetségét kifejleszthesse, míg a másik teljesen el van zárva a tudás, a megismerés forrásaitól. Mert a szegényül született magára van hagyatva, küzdenie kell a lét anyagi és ebből eredő erkölcsi nyomorával, a sötétséggel, önmagával, nem segítve senkitől sem arra, hogy emberi létet élhessen.

A gyermek nevelésének és tanításának joga a családé. Azután az iskoláé. Ám legyen. De az állam és társadalom egészséges fejlődése érdekében szükséges, hogy nevelésben és oktatásban a társadalom minden egyes tagja részesüljön, minden körülményre való tekintet nélkül.

Országos gyermekvédő liga védi már a gyermeket a testi nyomorúság, a bűn fertőjétől; a belügyminiszter segítségére siet: mert ez társadalmi feladat, állami kötelesség.

Védje a gyermekeket a társadalom a tudatlanság sötétségétől is, ez

T Á R G A.

Félév multán.

Irta: Fehér Jenő.

Tihamér.

Jolán.

Tihamér: Hallgasson meg, Jolán. Szeretem magát és életem legboldogabb órája az lesz, amelyben önt a feleségemnek fogom nevezhetni. Tudja-e, mit jelent ez a szó: feleség? Azt jelenti, hogy felesek leszünk jóban és rosszban, örömben és bánatban egyaránt. Azt jelenti, hogy meg kell osztanunk egymással jó és balsorsot, fenyűt és pompát épp úgy, mint szegénységet és nyomorúságot. Ennél vagyok már a fiatalos hevület csillogó álmán, amelyek játsszi napsugarakba kapaszkodnak és csalóka remények lidérceit kergetik. Fiatalon izleltem meg az élet keserű falatjait és tudom, hogy a küzdelem verejtékes és nehéz. Fényre és pompára az én oldalam mellett egyelőre nincs kilátás. Lehet, hogy valamikor jobb idők fognak reánk köszönteni,

amikor majd mosolyogva gondolunk vissza az átélt, szűkös napokra. Mondom, meglehet. De nagyuri kényelemtől, fényről, pompáról egyelőre szó sem lehet . . .

Jolán: Én azt sohasem kérdeztem magától, Tihamér.

Tihamér: Annál szükségesebb, hogy megmondjam önnek. Mert ön jólétben nevelkedett, talán kissé el is kényeztettek. Meg volt mindene, amit kívánt, sohasem tudta eddig, mi a gond, sohasem érezte, mi a nélkülözés.

Jolán: De hiszen . . .

Tihamér (mosolyogva): No, no, távolról sem akarom ezzel ezt mondani, hogy éhezni fog, vagy rongyokban fog járni, ha a feleségem lesz. Oh nem! De a vágyait bizony kissé mérsékelnie kell majd. Nem fogom hinton vihetni a színházba, páholyt sem bérelhetek az operában, drága ékszerekkel nem halmozhatom el, százakba kerülő toilletteket sem csináltathatok magának . . .

Jolán: (Tihamérhez simulva) Miért sérteget engem ezzel a beszéddel? Megérdemltem ezt magától? Hiszen tudja, hogy szeretem, nagyon szeretem. Meg akarom osztani a sorsát, bárminő lesz is. Részt akarok venni a gondjaiban, a küzdelmeiben, a szegénység-

gében, minden fájdalmában, mert . . . mert szeretem, Tihamér.

Tihamér: A szerelmet gyakran megöli a szegénység.

Jolán: Az én szerelmemet csak erősíteni fogja.

Tihamér: A szerelmemnek nincs nagyobb ellensége, mint a szegénység.

Jolán: Én megbékítem ezt a két ellenséget: jó barátokká teszem őket.

Tihamér: Én megtettem a kötelességemet. Jolán, édes Jolán, sohasem fogja a szememre vetni, ha nehéz lesz az életünk, és sok mindentől le kell mondania, a miben most busás része van? Sohasem fogja a szemembe vetni a vádat, hogy milyen jogom merészeltem önt sorsom osztályosává tenni, ha annyi módomban sincs, hogy illően, rangosan eltarthassam?

Jolán: Soha, édes Tihamér, soha!

(Egy félesztendő mulva)

Jolán: Ma délután vendégem volt.

Tihamér: Kicsoda?

Jolán: Katica volt itt, az Örkényi Katica.

Tudod, az, a ki az esküvőnkön oly feltűnően kacérkodott Bugáth Lőrincsel, a nagynénem egyik atyafiával, azzal a gazdag bácskai földbirtokossal.

Sirolin

Eszeli az étvágyat és a testsúlyt, megkönnyíti a köhögést, váladékot, éjjeli izgatást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-
köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számulatan tanár és orvos által naponta ajánlva

Mint hogy értéketlen utánzatokat is kínálnak, kerjen mindenkor
„Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban — Ára litvániai 4. — Itorona.

az előbbinél nem kevésbé fontos s egy millió ember vár erre.

Keljen életre egy országos népnevelési liga, száz meg száz fiókkal, ezer karokkal a gyermek, a nép szellemi védelmére; ez a társadalmi feladat. És siessen segítségére a parlament, a kultuszminiszter, mert ez állami kötelesség.

K. J.

H I R E K.

Figyelembe! *Előfizetőink és lapunk barátai kényelmére folyó évi április hó 1-ső napja óta szerkesztőségünket bekapcsoltuk a vármegyei telefon-hálózatba. Telefon-számunk 9. — Ezentúl tehát úgy a lapot érdeklő ügyben, mint a nyomdai megrendelések ügyében is a telefonszám alatt szerkesztőségünk bárkinek és bármikor szívesen rendelkezésére áll.*

Kinevezés. *Bálint József helybeli kir. járásbírói irnokot az igazságügyminiszter a napokban kir. telegkönyvezetvé nevezte ki s a boldogut Nagy Endre helyébe a jászapáti kir. járásbírósg tkvi osztályához osztotta be.*

Vágó János nyugalomban. *Vágó János helybeli nyug. tanító, a Kölesönpénztár érdekes könyvelője, akinek a pénzintézet haladásában és fejlődésében — közel negyedszázados munkássága alapján — jelentékeny érdemei vannak, folyó évi március 31-én megvált az intézettől s a jól megérdemelt nyugalomba vonult. A részvényesek, a tisztviselőtársak s a nagyközönség hálája, tisztelete és becsülése kíséri a nyugalomba, amely hogy tartós és kellemes legyen, — mi is kívánjuk!*

Egy jász fiu haladása. *Szlávik András nagybocskói állami segédkereszt, Szlávik József helybeli ig.-tanító tehetséges fiát a földmivelésügyi miniszter a bajai állami kertészeti*

iskolához segédtanárnak nevezte ki. A szép előmenetelhez gratulálunk!

Vágó Pál a péceli kaszinóban. *Március 28-án este nagy sikere volt Vágó Pál hírneves festőművésznőnknek a péceli kaszinó művészestéjén. Kiváló földünk Pósa Lajos költő meghívására utazott Pécelre, ahol az összegyűlt előkelő közönség őszinte szeretettel fogadta s a legnagyobb hódolattal ünnepelte egész estén át. Különösen zajos volt ez az ünnepelés a pompás műsort követő vacsora alatt, amelynek végén közkívánatra előadta Vágó Pál a „falú ebredése“ címén ismeretes és rendkívül nagyhatású mókáját, melyben valósággal megelevenedik a hallgató előtt az ezerhangu, színes falusi reggel. Szünni nem akaró tapsvihar kísérte a művész előadását, akinek kacagató mókáiról az egész fővárosi sajtó is a legnagyobb elismerés hangján emlékezett meg.*

A jászberényi plébános-választást a folyó hó 1-én délelőtt tartott egyházközségi ülésen ejtették meg. Eredménye a következő: *Erdős András* tasnádi plébános kapott 157, *Harmat János* mesterszállási kirendelt s. lelkes 108, *Papp Endre* jászberényi segédlelkész 100, *Kucsera Ferenc* dr. 60 és *Piroska István* 54 szavazatot. Így tehát a főpásztor elé jelöltek gyanánt — minden rangsor nélkül — feltejesztettek: *Erdős András*, *Harmat János* és *Papp Endre*. — Valószínű, hogy a jászberényi plébános a legtöbb szavazatot nyert *Erdős András* lesz, aki jászberényi születésű fiú, egy odaváló derék szücs-mester gyermeke; — most körülbelül 40 éves, hitbuzgó, tiszteletreméltó, általános becsülésben lévő férfi, akit paptársai is, sőt főlebvalói is igen kedvelnek.

Képviselőválasztók névjegyzéke. *Az 1909. évre jogosult országos képviselőválasztók névjegyzékét f. évi március 31-én és április 1-én állította össze Horváth Lajos küldöttségi elnök vezetése alatt a községünk főbírájából és főjegyzőjéből alakított bizottság. A névjegyzékbe felvett összesen 831 szavazó.*

Az idei évre 798 szavazó van felvéve, tehát 33-al többen nyertek szavazati jogot 1909-re.

Az ujszász—jászapáti h. é. vasut igazgatósága f. évi március 30-án délután Ujszászon ülést tartott, melyen az apáti—vámosgyörki vonal építésének feltételeit végleg megállapították, az építésre a pályázatot kiírták, amely 1908. ápril. 30-án jár le. A beérkezett ajánlatok fölött az 1908. évi május 3-ára összehívott igazgatósági ülés fog határozni.

Iskolaszéki ülés. *A helybeli rk. iskolaszék f. hó 2-án délelőtt ülést tartott, melyen tudomásul vették, hogy Csávolszky Dezső helybeli tanító az iparos-tanonciskola tanítói állásáról lemondott; megbízták az elnököt, hogy helyettesről gondoskodjék. — Még elhatározták, hogy a hevesiványi tanyai osztatlan népiskola évváró vizsgáját f. évi május 1-én tartják meg.*

Sorozás. *A jászalsójárás 1887., 1886. és 1885-ik években született ujoncköteleseinek sorozása a következő sorrendben tartatik meg: ápril. 13-án a hessenyszögi, jászszentandrási és jászalsószentgyörgyi, — ápril. 14-én a nagykörüi és jászladányi, — ápril. 15-én a kőtelki és jászapáti, — ápril. 16-án pedig a tiszasülyi és jászakiséri ujonckötelesek soroztatnak. A sorozás mindennap reggel 8 órakor kezdődik s a jászapáti község háza nagytermében tartatik meg.*

Adókövető-bizottsági tagok. *Vármegyénk alispánja az 1908—1910. évekre megalakított jászberényi adókövető bizottságba Balogh Sándor nyug. főszolgabíró, Schwartz Hermann kereskedő jászberényi és Antal Sándor földbirtokos és id. Imrik József kereskedő jászapáti lakosokat nevezte ki.*

Szengáz mérgezés a toronyban. *Nagy veszedelemben forogtak a helybeli templom toronyőrei: Nagy F. Istvan és Bolyós József apáti lakosok f. évi március 30-ára virradóra. Mig harmadik társuk: Gecse József a baloldali toronyban örködött a békésen alvó község nyugalma és biztonsága fölött, ők ketten begyújtottak a jobboldali toronyban lévő szoba vaskályhájába s lepihentek nyugodni. Ugy éjjel után valamivel történhetett ez. Hajnali három óraker kellett volna Gecse József felváltani, de mert a soros ő nem jött át az őrszobába, Gecse maga keverte fel nyugovóra tért társait. Amint kinyitotta a szoba ajtaját, azonnal látta, hogy veszedelem történt. Irtózatossá nehez, szinte fulasztó gázzzag tódult ki az ajtó nyílásán. Társai pedig ott feküdtek eszméletlenül az ágyakon, közel a megfuladáshoz. Hamarosan kinyitotta az ablakot és nagynehezen kivonszolta a két szerencsétlen embert a szabad levegőre. Mindjárt segítség is érkezett a község házáról s így mégis sikerült életre kelteni a két toronyőrt, akik, ha még csak egy rövid negyedórát bennmaradnak a szobában, bizonyosan megfuladnak. — A szerencsétlenség oka az volt, hogy a kályha felmondotta a szolgálatot s a kifejlődött szengáz nem a csövön át, hanem a kályha ajtaján keresztül ömlött ki. — Reggel a két toronyőrt a községi orvos is megvizsgálta s kezelése alá vette; komoly baja azonban már egyiknek sincsen.*

Tihamér: Célt is ért a kacérkodásával.
Jolán: Hogyne! Bugáth elvette felségül.
Láttad volna csak . . .

Tihamér: Megszéptült?
Jolán: Ellenkezőleg. A nagy jólét megárt neki: hizásnak indult. De a ruhái . . . Olyan prémes bunda volt rajta, hogy testvérek közt megér ezer forintot. Hát még az ékszerei! Csupa brilliáns, rubin, smaragd . . . vagyont érők . . . A kalapján olyan exotikus madarak tollai libegtek, aminőket a muzeum is ritkaságszámba vesz. E páva mellett úgy állottam én, mint egy kopott, szürke veréb . . . Persze ő teheti, az ő ura gazdag . . .

Tihamér: A tied meg szegény, csak mondd ki bátran.

Jolán: Nos hát igen. Szegyenek már a barátnőim közé járni. Valamennyi suhogó selyemben jár . . . a jólét majd felveti őket . . . és . . . és vérig sértő szánalommal néznek végig az én egyszerű, disztelen posztó ruháimon . . . Eh, megelégettem már ezt a nyomorúságot! Fiatalkor vagyok. Mondják, hogy szép is vagyok . . . Elni akarok!

Tihamér: Jolán!
Jolán: Téged persze meglep, ha végre kitör belőlem a keserűség.

Tihamér: Figyelmeztettek, mielőtt a feleségem lettél, hogy bele kell találnod magad a szerényebb viszonyok közé.

Jolán: Lehet. Nem emlékszem rá. Különben is annyi sok mindent beszélél akkor, hogy engem, tapasztalatlan leányt egészen elcsábítottál csillogó frázisaiddal . . .

Tihamér: Szóval elcsavartam a fejedet.
Jolán: Igenis elcsavartad, ha így jobban tetszik. Olyan embernek, aki nem tudja tisztességesen eltartani a feleségét, nem szabad megnősülnie.

Tihamér: Tudtommal még nem szenvedtél hiányt semmiiben.

Jolán: A mi egyhelyütt bőség, az másutt hiány lehet. Az emberek különféleké.

Tihamér: Sőt ugyanazok az emberek is különféleké más-más időben. Vannak például, akiknél egy fél esztendő rettenetes nagy változásokat idéz elő.

Jolán: Es vannak emberek, akik örök életükben ugyanazok maradnak. Ezek közé tartozol te is, és éppen ezért nincs is reményem, hogy melletted valaha jobb sor várkozik reám.

Tihamér: Nem külsőségekről beszélek, hanem a belsőről. Én ma is az vagyok, a ki voltam. Annyit nyújthatok csak neked, amennyit tudok.

Jolán: És ha ez kevés nekem?
Tihamér: Akkor visszaadom a szabadságodat.

Jolán: Más szóval: elválnék!

Tihamér: Nem akarok az utadban állni.
Jolán: Örülök, hogy kimondtad végre. (Sebtében felveszi köpenyét és a kalapját) Isten önnel, uram, az ügyvédem majd elintézi a többi.

Tihamér: (fájdalmas mosolylyal.) Isten önnel, asszonyom . . .

Szőlőoltványok
szokvány minőségben
22 csemege, 28 borfajban,
háromféle fajtiszta alanyon I. oszt. 180 kor.
1000 darabonként.
II. oszt. kis szépséghibával 90 korona
1000 darabonként.

Készlet 419.000 oltvány.

250. vadgyökeres, Portalis, Solonis, Rup,
Monticola, Aramon, Gansin 1 és 2 sz.

Kérjen árjegyzéket
„Vállalati szőlőtelep“
BILLÉD, Torontál m.

Kovald Péter és fia
cs. és kir. szab. kelme-, fonál- és
szőrmefestő, vegytisztító és gőzmosó gyár

a mai naptól kezdve
Knöpfler Géza
divatáruházában Jászapáti

fiók-vegytisztító és műfestő intézetet nyit,
ahol ezentúl bármikor mindennemű vegy-
tisztítás 7 nap alatt, mindennemű mű-
festés 14 nap alatt, a legjutányosabb
árak mellett, portómentesen s kifogástalanul
eszközöltetik.

Ugy a festésért, mint a tisztításért a
cég szavatol.

Bővebb felvilágosítással és árjegyzé-
kekkel szolgál

Knöpfler Géza
divatáruháza
Jászapáti.

20

IRODA ÁTHELYEZÉS!

GOLDBERGER A. V.
cég tisztelettel értesíti m. t. ügy-
feleit, hogy 35 év óta fenálló
hirdetési irodáját
(Budapest, IV., Váci-utca 20 sz.)
1907. november hó 10-én
saját házába
Budapest, IV., Molnár-utca 38.
helyezte át.

Hirdetések felvétele a világ
összes lapjai és naptárai részére.

Lónyirógépek,
Hauptner-féle
állatorvosi műszerek,
állattenyésztési
cikkek és eszközök.
v a l a m i n t

eredeti **Mélotte-tejfölözőgépek,**
tejgazdasági felszerelések,
teljes tejfeldolgozó gépek:

Geittner és Rauschnál
Budapest, VI. Andrassy-ut 8/A

Arjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 63,
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők,
tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek,
szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr.
kapálók, szecskavágók, répavágók, kukoricza-
morzsolók, darálók, érlőmalmok, egytetemes
acél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden
egyéb gazdasági gépek.